

Hekimoğlu İsmail

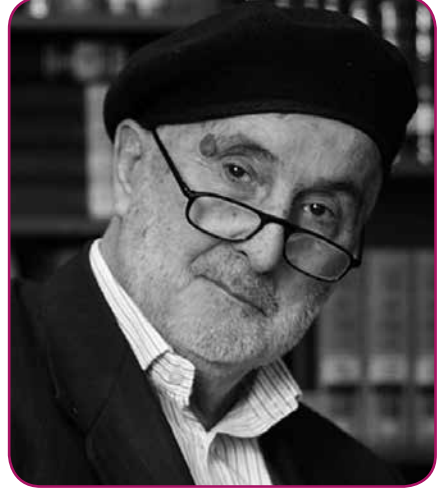
Nail Tan

Romancı, hikâyeci, gazeteci, yayıncı ve düşünce insanı, Hekimoğlu İsmail takma adıyla tanınan Ömer Okçu 15 Ocak 2022 Cumartesi günü yaşadığı İstanbul'da Hakk'ın rahmetine kavuştu. 2002 yılında beyin kanaması sonucu felç geçirmiş olup tedavi görmekteydi. Cenazesi 16 Ocak 2022 Pazar günü Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Camisi'nde ikinci namazını müteakip kılınan cenaze namazının ardından Üsküdar Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi. Cenaze töreninde TBMM Başkanı Mustafa Şentop ve AK Parti Genel Başkanvekili Binali Yıldırım da hazır bulundu.

Asıl adıyla Ömer Okçu, 12 Ekim 1932 tarihinde Erzincan'da doğdu. Babası İstiklal Madalyası sahibi Kasap Fahri Efendi, annesi ise Mahbube Hanım'dır. Hekimoğlu İsmail, dedesinin adıdır.

İlkokul (1946) ve ortaokulu (1950) memleketi Erzincan'da bitirdi. İlkokul birinci sınıfta iken Erzincan Depremi'ne (1939) yakalandı. Ağabeyi ve ablasını kaybetti. Ankara Zırhlı Birlikler Okulunda iki yıllık askerî eğitimden sonra "Tank Astsubay" olarak TSK Kara Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde görev aldı (1952). ABD'ye gönderildi, elektronik alanında eğitim gördü (1957-1959). Yurda dönüşünde evlendi. 1960 yılında Hava Kuvvetleri Komutanlığı bünyesine naklolup "Hava Astsubay" rütbesiyle görevini sürdürerek 1972 yılında emekliye ayrıldı.

Edebiyat öğretmeni H. Nihal Atsız'ın teşvikiyle kitap okumaya yöneldi. 1953'te *Büyük Doğu* ve *Serdengeçti* dergilerinin okuyucusu oldu. *Kur'an-ı Kerim*'i okumayı öğrendi (1954). Ömer Nasuhi Bilmen, Necip Fazıl Kısakürek,

Osman Y. Serdengeçti ile dinî sohbetlerine katıldığı Bediüzzaman Said-i Nursî, Mehmed Zahid Kotku ve Mehmed Kırkınıncı'nın etkisiyle İslami edebiyat ve düşünceye ilgi duydu. Haftalık *İttihad* gazetesinde köşe yazarlığına başladı (1967). Yüzden fazla baskısı yapılan ünlü romanı *Minyeli Abdullah* önce *Babîlide Sabah* gazetesinde tefrika edildi (1967). Aynı yıl kitap olarak da basıldı. *Yeni Asya* (1969-1974) ve *Zaman* (1988'den itibaren) gazetelerinde köşe yazarlığını sürdürdü. *Sur* adlı bir dergi çıkararak on ayrı imzayla yazılar yayımladı. 1974'te TÜRDAV Basım Yayın Şirketini kurdu. TİMAŞ Yayınevinin kurucuları arasında yer aldı (1983). Kitapları genellikle bu iki kuruluşça yayımlandı.

Edebiyatın roman, hikâye, deneme ve oyun dallarında eserler verdi. Şiir derlemeleri yaptı, çocuk kitapları yazdı. İslam düşünce ve ahlakını sanat yoluyla yaymaya çalıştı. Eserlerinde ve gazete, dergi yazılarında Hekimoğlu İsmail dışında Fahri Kazankaya, Yıldırım Dere, Veli Karabey, Suat Dülger, Haluk Tunç ve Abdullah Çusukcu takma adlarını kullandığı da görüldü. *Minyeli Abdullah*

başta olmak üzere birçok kitap ve yazısı dolayısıyla defalarca soruşturma geçirip yargılandı. 1972'de 3,5 yıl hapse mahkûm edildiye de aftan yararlandı. "Demek Öyle ki" başlıklı yazısından ötürü beş yıl cezaevinde kaldığı öz geçmişiinde yer almaktadır.

Ölüm Yokluk mudur?, Neye Nasıl İnanırım ve bazı çocuk kitapları İngilizce, Almanca ve Bulgarcaya çevrildi. *Minyeli Abdullah* romanının ikinci bölümü Yücel Çakmaklı yönetiminde beyaz perdeye aktarıldı (1989). *Menan Cinleri* tiyatroya uyarlandı.

Şanlıurfa Harran Üniversitesince kendisine "Fahri Edebiyat Doktoru" unvanı verildi (1994).

Otuzun üzerinde kitap yayımladı. Başlıca kitapları tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir Derlemesi: *Sevdalı Şiirler 1* (1999), *Sevdalı Şiirler 2* (2006).

Roman: *Minyeli Abdullah* (1967), *Maznun* (1971), *Sibel* (2000), *Bir Deliyle Evlendim* (2001), *Firavun'un Öldüremediği Musa'dır* (2003), *Cumhuriyet Çocuğu* (2006).

Hikâye/Öykü: *Menan Cinleri* (1990), *Hayata Düşülen Dipnotlar* (2003).

Oyun: *Yazılamayan Eser* (1978, Tek kişili oyun. Abdullah Kars tarafından sahneye konuldu.), *Menan Cinleri* (Hikâyeden uyarlama).

Özdeyiş/Vecize: *Hekimoğlu İsmail'den Vecizeler* (Derleyen Hanife Töre, 2000).

Sözlük: *Osmanlıca Lugat* (Ekip, 1978).

Biyografi, İnceleme: *100 Soruda Bediüzzaman* (1990), *Mehmet Âkif'e Göre Dün Bugün Yarın* (1996), *Bediüzzaman Said Nursî* (2005), *Zamanın Efendisi Bediüzzaman* (2012).

Deneme, Düşünce: *Düşünceler* (1971), *Yapraklar* (1971), *İslâm'a Davet* (1972), *Yokuş* (1974), *Mukaddes Çile* (1974), *Tefekkür ve Edebiyat* (1975), *Müslüman ve Para* (1976), *İlimler ve Yorumlar* (1976), *Ölüm Yok mudur?* (1984), *Ben Bir Müslümanım* (1984), *Derdimi Seviyorum* (5 Cilt, A.E. Kavaklı ve R.Ş. Apuhan ile, 1985), *Bir Millet Uyanıyor* (1989), *Son-suz Yürüyüş* (1991), *Güneşi Arayan Adam* (1993), *İyiliğin Kaynağı* (1994), *Mum* (1995), *İnsan Bu* (1995), *Tefekkür* (1999), *Akıl ve Gerçek* (2000), *Mecnun Gezenin Leylâsı* (2003), *İyi Günde Kötü Günde Evlilik* (2003), *Kalbin Ayağıyla Yürümek* (2003), *Allah Kullarıyla Nasıl Konuşur?* (2007), *Allah'a Yaklaştıran Ameller* (2009), *Neye Nasıl İnanırım* (2011), *Bir Işık Görüyoruz/İmanın Esasları* (2011), *Yüzyıllık Müjde* (2012), *Müslüman Darbeci Olmaz* (2016), *Genç Arkadaşlarıma Mektuplar* (2014).

Çocuk Kitabı: *Su ve Tabiat* (1980), *Sahilde Tatil Yüzme Öğreniyorum* (1984), *Her Şey Allah'ı Anlatıyor* (2004), *Vücudumuz ve Biz* (2004), *Bitkilerin Renkli Dünyası* (2004), *Hayvanların Renkli Dünyası* (2004), *Mevsimler ve Dünyamız* (2004), *Gökyüzü ve Ötesi* (2007), *Tabiat ve Teknoloji* (2007), *Canlılar ve Yetenekleri* (2007), *Yeryüzündeki Güzellik* (2007), *Kalbin Küçük Sevgim Büyük* (2009), *Biricik Rabbim Ne Güzel İsimlerin* (2010), *Nurdan Tacım Güzel Ahlakım* (2011), *Su Altına Yolculuk* (2014), *Karıncayı İncitemek Ne Demek* (2014), *Sevgim Herkese Yeter mi?* (2014), *Kuşların Okulu Nerde?* (2014), *Rabbimin 99 İsmi* (2016), *Canım Allah'ım: Subhanallah* (2018).

Çeviri: *Sefiller* (V. Hugo'dan, ekip; 1980).

İngilizce biliyordu.

Evli ve iki çocuk babasıydı.

Ruhu şad olsun!

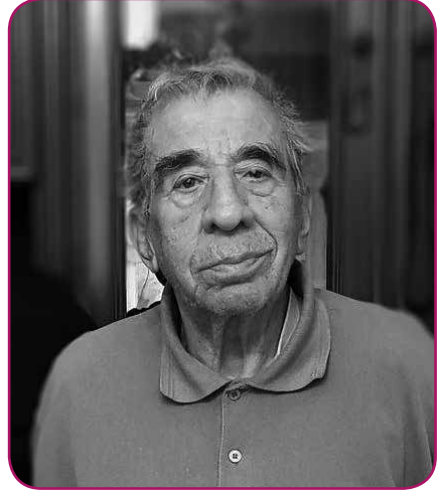

Nusret Dişo Ülkü

Türkçenin Balkanlardaki ses bayraklarından, *Türk Dili* yazar ailesinden, eski Yugoslavya yeni Kuzey Makedonya ve Kosova Cumhuriyetlerinin Türk kökenli şair, hikâyeci, çevirmen, gazeteci ve yayıncısı Nusret Dişo Ülkü, 16 Ocak 2022 Pazar günü yaşadığı Skonje/Üsküp şehrinde hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 17 Ocak 2022 Pazartesi günü Skonje/Üsküp Çayır Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Butel Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Asıl adı Nusret Dişo olan yazar, 24 Mart 1937 tarihinde eski Yugoslavya şimdi Kosova Cumhuriyeti'nin Prizren şehrinde doğdu. Babası Yaşar Dişo, annesi ise Mükerrerem Hanım'dır. Aile soykütüğü Afyonkarahisar'ın Sandıklı ilçesine dayanmaktadır. 1960 yılında Üsküp'te yayımlanan *Sevinç* dergisinin açtığı bir şiir yarışmasında Atatürk'ün manevi kızı Ülkü'nün adını rumuz olarak kullandı. Birinci olduğu açıklanırken adı Nusret Dişo-Ülkü şeklinde yazıldı. O tarihten sonra bu adı eserlerinde kullanmaya başladı.

Prizren'de sekiz yıllık ilköğretim okulu ile liseyi Türkçe okudu. İki yılı aşkın süre Prizren'e yakın Türk köyü Mamuşa'da, ardından Priştine ve Prizren'de öğretmenlik yaptı. Öğretmenliği sırasında (1950'li yıllar) *Türk Dili* ve *Varlık* dergileriyle tanıştı. İki derginin yöneticileriyle mektuplaşıp şiirlerini gönderdi. Şiirleri beğenilip bu dergilerde yayımlandı. 1 Kasım 1964 tarihinde yazar Necati Zekeriya'nın daveti üzerine Üsküp'e gidip Çocuk Dergileri Kurumunda (Detska Radost) çalışmaya başladı. *Birlik* gazetesi ile *Sevinç* ve *Tomurcuk* çocuk dergilerinin yayımlanmasına katkıda bulundu. Priştine'ye dönüp (1977) *Tan* gazetesinin kültür sanat sayfalarını düzenledi. Yine aynı şehirde ilk Türkçe çocuk dergisi *Kuş*'un

yayımlanmasını sağladı (1979). 1981 yılında onu tekrar Üsküp'te görüyoruz. *Birlik* gazetesi ve *Sevinç* dergisinde resmî çalışma hayatını tamamlayıp 1992 yılında emekliye ayrıldı. Serbest çalışmaya başladı, ticarete atıldı.

Emeklilik döneminde KKTC'nin Üsküp Fahri Konsolosluğu görevini üstlendi. Yahya Kemal Beyatlı Derneğini kurdu. Dişo Compani şirketi bünyesinde "Türk Anaç Yayıncılık Çalışmaları"nı başlattı. Kitap, dergi, gazeteler yayımladı. Bu çerçevede *Türk Kalemeri* (Edebiyat Dergisi, 2002), *Türk Dilmaç* (2002, Makedonya Türk Çevirmenler Birliğinin çeviri dergisi), *Türk Kıbrıs* (2002, KKTC Dostluk Derneğinin dergisi) ve *Kardaş* (Çocuk dergisi) dergilerini çıkardı.

Edebiyatın şiir dalına ilgi duydu. İlk şiirlerinden *İlkbahar* Üsküp'te *Sevinç* dergisinde yayımlandığında (1953) henüz 16 yaşındaydı. İlk şiir kitabı *Çocuklarla Ağaçlar* ise on yıl sonra Üsküp'te basıldı (1963). Sanatının hedef kitlesi çocuklardı. Balkanlarda çocuk edebiyatının en önemli isimlerinden biri olmaya çalıştı. Yakın yıllarda büyükler için de şiirler yazdığı görüldü. Üsküp ve Priştine

ne'de yayımlanan çocuk dergilerinden *Sevinç*, *Tomurcuk*, *Kuş* ve *Kardaş* onun çabalarıyla tanındı. *Çocukların Elleri* yardımcı ders kitabı kabul edildi (1998). Hikâye/öykü dalında da bir kitap yayımladı. Türkiye'de şiirleri en çok *Varlık*, *Türk Dili*, *Çağrı* ve *Cep* dergilerinde yayımlandı. İki kitabı İstanbul'da basıldı: *Deniz ve Ben*, *Üç Kedi*.

Şair ve çocuk edebiyatçısı yanında gazeteci, yayıncı, çevirmen kimliğiyle de tanındı. *Tan* ve *Birlik* gazeteleriyle çocuk dergilerinde yayın yönetmenliği yaptı. Yayıncılık yapıp hayatını anlatırken açıkladığımız bazı dergileri Balkan Türk edebiyatına kazandırdı. Türkiye ile Balkan halkları şair ve yazarlarının eserlerini Türkçe, Sırpça, Makedonca ve Hırvatçaya çevirip yayımlayarak bir kültür, sanat köprüsü oluşturmaya çalıştı. Aynı köprü'nün benzerini Balkan-KKTC yazarları arasında da kurma yönünde önemli adımlar attı.

Aldığı ödüller içinde bazıları şunlardır: Süleyman Brina Balkanlar Türk Kültürüne Hizmet Ödülü, Uluslararası Yılın Türkçem Dergisi Ödülü (2020), Balkan Türkoloji Araştırmaları Merkezi (BAL-

TAM) Balkan Türkolojisine Hizmet Ödülü (2021).

Türkçe basılan eserleri tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Şiir: *Çocuklarla Ağaçlar* (1963), *Diyeceklerim* (1965), *Çocukların Elleri* (1965), *Ozanlar Güncesi* (1974), *Tito Koçaklaması* (1977), *Dereden Tepeden* (1981), *Deniz ve Ben* (İstanbul, 1983), *Tü-tü-tüü* (1985), *Çocuklar ve Büyük Çocuklar* (1992), *Kabıma Sığamıyorum* (1992), *Prizren Güzeli* (2011), *Kapanık Aşk Açık Mektup* (2011), *Seve Seve Geldim Şükre Geldim* (2012).

Hikâye/Öykü: *Kara İsmet* (Üsküp 1978, *İsmet Kara* adıyla İstanbul 1981 ve *Üç Kedi* adıyla İstanbul 1993).

Sırpça, Makedonca ve Hırvatça biliyordu.

Evli ve iki oğlu (Ülker, Türker), bir kızı (Sevil) bulunmaktadır.

Balkanlardaki Türk edebiyatının en önemli şair ve yazarlarından biriydi. Eski Yugoslavya bünyesindeki Türk çocuklarına ana dil ve kültürlerini unutmamaları konusunda değeri ölçülmez hizmetlerde bulundu. Ruhu şad olsun!